

Kávésok Lapja

XV. évfolyam

A Budapesti Kávésok Ipartestületének hivatalos lapja
Megjelenik kéthetenként

18. szám.

Szerkesztőség:

Budapest VIII. József-körút 38. 1/5, Tel.: 1-303-75

Felelős szerkesztő:

DR. HAVAS NÁNDOR

Kiadóhivatal:

Budapest, VIII. Rökk Szilárd u, 31. Tel.: 1-314-00

Emlékeztető

MIRŐL NE FELEDKEZZÉK MEG?

Szeptember 20-ig befizetendő a vigalmi adó-közösségben levő kávéházak vigalmi adója.

Szeptember 22-én (pénteken) délután 1 órakor előljárási ülés az ipartestület tanácssternéiben.

Szeptember 25-ig befizetendő a személyzet illetményeiből levont kereseti-, külön- és rokkantellátási adó.

Október 5-ig megfizetendő a III. negyedévi tüzetbér harmadik részlete.

Október 6-ig megfizetendő a vigalmi adóközösségben nem lévő kávéházak vigalmi adója.

Október 10-ig tartoznak az adóközösség tagjai megfizetni október havi forgalmi és fénytüzési adóátalányukat.

Október 15-ig fizetik a fénytüzési adót azok, akik nem tagjai az adóközösségnek.

Október 15-ig benyújtandók a zsidótörvényben előírt bejelentések.

A Magyar Kávésipari Évkönyv 1939. évi évfolyama tartalmazza a kávésiparosokat érintő összes rendeleteket és hatósági előírásokat. Ára: 3 pengő. Megszerezhető az ipartestület irodájában.

Meghívó.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének Előjárósága folyó évi szeptember hó 22-én (pénteken) d. u. 1 órakor az ipartestület üléstermében

Ü L É S T

tart, melyre az előjáróság t. tagjait meghívja.

Budapest, 1939. szeptember 15-én.

Dr. Havas Nándor s. k.
főjegyző

Mészáros Győző s. k.
elnök

Az árak megszabása

A m. kir. kormány 8300—1939. M. E. számú rendelete f. évi szeptember 2-i hatállyal egyes mezőgazdasági terményekre és termékekre az 1939. augusztus 26-i árnívóval egyezően rögzített árak bevezetését rendeli el. A rendelet hatálya egyelőre a következő terményekre és termékekre terjed ki: *buza, rozs, árpa, zab, tengeri és ezek örleményei, továbbá a sertésszár, hárj és szalonna, a szárazfőzelékek és pedig: a bab, borsó, lenese, továbbá burgonya, tej, vaj, végül korpá, tukarmányliszt, répaszelet, mélasz és olajpogácsa.*

A hivatkozott rendelet az augusztus 26-i árnívót az iparcikkekre nézve is *fixirozza*. A rendelet a közszükségleti szempontot védi. Az ármegállapítással az Árellenőrzés Országos Kormánybiztosa nyert teljes hatalmu megbízást. Minden vitás esetben, de különösen a tekintetben, hogy az iparcikkek közül melyeket kell közszükségletieknek tekinteni, az Árkormánybiztoshoz kell fordulni. A rendelet a joghatályosság körét már eleve kiterjeszti a bányászat és erdőgazdaság közszükségleti cikkeire is.

A hatóságnak természetesen jogában áll, bár-

56 év óta a főváros vezető tejüzeme a

KÖZPONTI TEJCSARNOK

Budapest, VII. Rottenbiller-utca 31.

Telefon: *146—265.

ELSŐRENDÜ MINŐSÉGÜ TEJ- ÉS TEJTERMÉKEK

Telefon: *146—265.

360 fióküzlet, 1000-nél több árusítóhely

Kávéházak, szállodák, tejivók, kávémérések szállítója.

Salgó gőzmosógár és fehérneműkölcsönző

A legmodernebb berendezés. Mosás lágyított vízben
VI., Vörösmarty ucca 54. — Pontos kiszolgálás
Olcsó árak! Telefon: 116-286

mely, a rögzítés alá vont cikkei tekintetében az augusztus 26-iki nívónál magasabb árat engedélyezni.

Ipartestületünk elnöksége, az Árelenőrzés Országos Kormánybiztosának felhívására körlevélben közölte a Testület tagjaival, hogy elsőrendű közszükségleti cikkeknek az 1939. augusztus 26-iki árszintet legmagasabb áraknak tekintik, amelyeknek túllépése az 1920. évi XV. tc. (az árdrágító visszaélésekről szóló) törvényben foglalt következményeket vonja maga után.

Amikor a körlevél tartalmára kartársaink figyelmét ismételtelen felhívjuk, az Árkormánybiztoságtól nyert felvilágosítás alapján közöljük, hogy

a) az 1939. évi augusztus 26-iki árak maximális árak, ezek betartásáért senki sem büntethető és ellene eljárás nem indítható;

b) amennyiben indokolt esetben ezeknek az áraknak felemelése válnék szükségessé, az áremelés csak az Árkormánybiztos hozzájárulása után véthető keresztül;

c) azok az üzemek, melyek működésüket 1939. évi augusztus 26. után kezdik meg, vagy pedig, ha olyan üzemágot kezdenek meg, amely e napon nem működött (nyári szünetet tartó attrakciós vállalatok, bárók, mulatók stb.) árlapjaikat előzetesen mutassák be jóváhagyás végett az Árkormánybiztoságnak.

A komoly időkre és a rendelkezés megszegésének súlyos következményeire való tekintettel saját érdekükben nyomatékosan figyelmeztetjük kartársainkat, hogy a fent ismertetett rendelkezéseket szigorúan tartásuk be.

A munkaidő szabályozásáról tartalmazó rendelet egyes rendelkezéseinek felfüggesztése

A m. kir. miniszterium folyó évi szeptember hó 2-án kihirdetett és életbelépett 12.116—1939. M. E. sz. rendeletével — utalással az 1939. évi II. tc. 112. §-ában és 141. §-ának (2) bekezdésében foglalt felhatalmazásra — a következőket rendelte el:

1. §.

A munkaviszony egyes kérdéseinek szabályozásáról szóló 1937. évi XXI. tc. 3—4. §-ainak a munkaidőre vonatkozó rendelkezései az iparban (kereskedelemben) alkalmazottak munkaviszonyai tekintetében a jelen rendelet hatályának tartama alatt nem nyernek alkalmazást s a munkaidő tekintetében az 1937. XXI. törvénycikk, illetőleg a 6660/1935. M. E. számú rendelet életbelépetését megelőzően hatályban volt jogszabályokat kell alkalmazni.

Ehez képest az alábbi rendeletek — a harmadik bekezdésben említett kivétellel — a további rendelkezésig felfüggesztetik:

a fogadókban (szállókban, penziókban) vendéglőkben, kifőzésekben, kávéházakban, kávémeresekben, cukrászüzletekben, korezmákban, továbbá általában szállásadásra, illetőleg ételeknek vagy italoknak helybenfogyasztás céljából kiszolgáltatásra berendezett vállalatokban foglalkoztatott alkalmazottak munkaidőjének szabályozása tárgyában kiadott 34.500—1938. K. K. M. számú rendelet és az ennek módosításáról szóló 50.100—1938. számú, valamint 32.700—1939. K. K. M. számú rendelet végül

a munkaviszony egyes kérdéseinek szabályozásáról szóló 1937. XXI. törvénycikknek az iparban (kereskedelemben) végrehajtása tárgyában kiadott 3000—1938. Ip. M. sz. rendeletnek I. a tisztviselők munkaidőjéről szóló fejezetnek a munkaidő szabályozására vonatkozó rendelkezései.

A második bekezdésben felsorolt rendeletekben *tulmunkának* minősített munkára nézve a *tulmunkának* minősített munka teljesítése esetében járó magasabb munkabérré vonatkozó rendelkezéseket kell továbbra is alkalmazni.

A jelen rendelet hatályának tartama alatt az iparban (kereskedelemben) alkalmazottak fizetési szabadságára vonatkozó rendelkezéseket a következő eltérésekkel kell alkalmazni:

a fizetési szabadságot legkésőbb a szabadságra jogot adó szolgálati év elteltétől számított egy éven belül meg kell adni. Ha a munkaadó a fizetési szabadságot ez alatt az idő alatt fontos közérdek sérelme nélkül megadni nem tudja, e határidő elteltével az alkalmazottnak az illető fizetési szabadságra vonatkozó igénye megszűnik, a munkaadó azonban 15 nap alatt a rendes illetményen felül köteles az alkalmazottnak a fizetési szabadság tartamának megfelelő időre eső járandóságát is megfizetni.

Nyomatékosan figyelmeztetjük Kartársainkat,

**SZENT
ISTVÁN
CSALÁDI SÖR**

1½ literes
zárt palackokban

a
Kőbányai Polgári Söröző
gyártmánya

M. Kir. Dohányjövédék

Szent **R E X - s z i v a r**
István
heteire **SPORT-cigaretta**

Nikotex minőségben is kapható!

hogy fenti rendelkezés csupán a hetenként 60 óras munkaidőre vonatkozó korlátozásokat függeszti fel, egyéb rendelkezései változatlanul érvényben vannak. Munkaidőrend, munkaközi szünet, szabadnap, stb., stb. Amennyiben a munkás az előírt heti 60 óránál többet dolgozik, a megfelelő túlóradíjak járnak.

A fizetéses szabadságra vonatkozó rendelkezés a lejárt szabadságidő kiadására nézve az eddigi tíz hónapos határidő helyett egy évet ír elő.

A zsidók italmérési engedélye

A Budapesti Közlöny szeptember 7.-i száma közli a pénzügyminiszter rendeletét az 1939:IV. tc. (zsidótörvény) végrehajtása tárgyában kiadott rendelet 34. és 35. szakaszában kapott felhatalmazás alapján az italmérési és italeladási engedélyekről. A rendelet kimondja, hogy *italmérésre, italeladásra (italelárúsításra) jogosító engedélyt zsidónak nem lehet adni.* Az 1939 május 5-ike előtt zsidónak kiadott italmérésre és italeladásra jogosító

Schillinger Anna Gőzmosógár RT
Budapest VI. ker
Telefon 121-385. Vörösmarthy-utca 47b
Az ország legrégebb modernül berendezett gőzmosója

engedélyeket a bortermelők részére kiadott engedélyek kivételével Budapesten, valamint a törvényhatósági jogú városokban öt év alatt, megyei városokban, valamint nagy- és kisközségekben két év alatt, a bortermelők részére kizárólag sajáttermésű boraiknak álló vendégek részére való poharazására, utcára való kimérésre és kismértékben elárúsítására jogosító engedélyeket pedig kivétel nélkül minden helyen két év alatt kell megvonni.

Budapesten és törvényhatósági jogú városokban, valamint fürdőhelyeken és üdülőtelepeken általában a nagyüzemi vendéglőkre, kávéházakra — ideértve a mulatókat és cukrászdákat is — kiadott korlátlan és korlátozott italmérési engedélyeket csak fokozatosan, mégpedig évenként az ilyen engedélyek összességének legalább egynegyed részét kell megvonni. Elsősorban azok engedélyét vonják meg, akiknek terhén egyévi előírást meghaladó esedékes köztartozás van nyilvántartva, megélhetésük vagyonaadóvallemásukból megállapíthatóan egyébként is biztosított, jövedéki büntető eljárás során súlyos kihágásért kétszer vagy kisebb kihágásért sorozatosan jogerősen marasztalva lettek. Utolsósorban azok engedélyét kell megvonni, akiknek köztartozása nincs, súlyos jövedéki kihágásért büntetve nem voltak és jöllehet megélhetésük egyébként biztosított, de a közönség közszükséglete, különösen idegenforgalom szempontjából nagyobb jelentőségű olyan vendéglő-, kávéház-, mulató-, cukrászdaiüzemet folytatnak, amely a vezető vagy vezetők részéről magasabb egyéni szaktudást igényelnek és kizárólag nemzsidó alkalmazottakat tart. A rendelet kihirdetése napján lép életbe.

Tekintettel arra, hogy ugy ez a rendelet, mint a zsidótörvény végrehajtási utasítása összes kartársainkra fontos és súlyos konzekvenciákkal járó kötelezettséget ró, — melyeket lapunk korlátozott terjedelme folytán külön körlevélben fogunk kartársaink tudomására hozni.

Az árkormánybiztosság a kereskedelmi miniszter felügyelete alatt

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A m. kir. miniszterium a gazdasági és hitelélet rendjének továbbá az államháztartás egyensúlyának biztosításáról szóló 1931. évi XXVI. t.-c. 2. §-ában kapott és legutóbb az 1939. évi VIII. törvénycikkkel meghosszabbított felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §. Az áralakulás hatályosabb ellenőrzése céljából kinevezett kormánybiztosnak a m. kir. miniszterelnök felügyelete alá helyezése tárgyában

Pénzt hoz,
biztos hasznot hajt az az árú,
amellyel mindig megelégedettek
a vendék.

Franck
és **Kneipp**
KÁVÉPÖTLÉK
MALATAKÁVÉ

Gschwindt-féle

Aqua vitae és egyéb likörkülönlegességek, főzelék és gyümölcskonzervek

3330—1938. M. E. szám alatt kiadott rendelet 2. §-a hatályát veszti és az átalakulás hatályosabb ellenőrzése tárgyában 2220—1938. M. E. szám alatt kiadott 2. bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„A kormánybiztos a m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter felügyelete alatt működik; székhelye: Budapest.”

2. §. Ez a rendelet kihirdetésének napján lép hatályba.

A fenti 7440. M. E. sz. kormányrendeletre illetékes helyről a következő tájékoztató magyarázatot fűzték:

Az árkormánybiztoság ezzel a rendelkezéssel a minisztereinek hatásköréből a kereskedelmi miniszter felügyelete alá került. Ez logikus intézkedés, mert az úrhelyzet kialakulása végső eredményében a kereskedelem forgalmi helyzetének függvénye, a forgalom minisztere pedig a kereskedelemügyi miniszter. Másrészt szoros összefüggés áll fenn a végső árak kialakítása és a külkereskedelmi kapcsolatok között és miután a külkereskedelmi politika a kereskedelmi miniszter irányítása alatt áll, természetes, hogy az árkormánybiztoság is a tárca hatáskörébe kívánkozik.

Az árkérdés kialakításánál figyelemmel kell lenni mind a fogyasztók, mind a termelők érdekeire és ez utóbbinál a másik két gazdasági tárca: a földművelésügyi és az iparügyi a termelési oldalon erősen érdekelték lévén, nyilvánvaló, hogy a legfelsőbb felügyelet egy semleges tárca — a kereskedelmi tárca — hatáskörébe kell, hogy helyeztesék.

Országszerte ellenőrzik az alkalmazottak munkafeltételeit

Tömeges eljárások iparosok és kereskedők ellen

Az utóbbi hónapokban megjelent szociális rendeletek végrehajtásának ellenőrzése országszerte megindult. Helyszíni vizsgálatokat tartanak az ipari és kereskedelmi munkaadóknál, amelyeknek során ellenőrzik az alkalmazottak munkafeltételeit. Ahol a munkarend nincs kifüggesztve, a maximális munkaidőt és a minimális munkabért nem tartják be, vagy az erre vonatkozó nyilvántartásokat nem vezetik rendszeresen, ott kihágási eljárás indul a munkaadók ellen. Értesülésünk szerint tömegesen indultak ilyen eljárások kisebb-nagyobb mulasztások miatt.

A munkaadóknak az alkalmazottak munkaidéről, szabadságáról és fizetéséről állandó nyilvántartást kell vezetni, még abban az esetben is, ha csupán egyetlen alkalmazottuk, vagy akár csak egy kifutójuk van. Ugy a minimális munkabéret, mint a munkaidőbeosztást feltűnő helyen ki kell függeszteni. — Természetesen sok helyen fordul elő, hogy bár a munkaadó a rendeletben foglaltakat érdemben betartotta, azaz a minimális munkabéretet megfizette, a fizetéses szabadságot alkalmazottainak engedélyezte, és a munkaidőbeosztást is lelkiismeretesen végrehajtotta, hiányzanak az előírt nyilvántartások, vagy elmulasztották az előírt rendelkezések kifüggesztését. Ilyen esetek alkalmasak arra, hogy a munkaadó ellen megindítsák az ipari kihágási eljárást.

Az érdekelték lépéseket kívánják tenni annak érdekében, hogy legalább átmenetileg méltányosan bírálják el az ilyen mulasztásokat, ha megállapítható, hogy azok csupán gondatlanságból történtek és a munkaadó a rendeletek érdemi intézkedéseit végrehajtotta. A kisebb vállalatok, munkaadók ugyanis azt hiszik, hogy eleget tettek a rendeleteknek, ha megfizetik a minimális munkabért, betartják a munkaidőbeosztást és engedélyezik a fizeté-

Füzfótelek (teraszra) új P4.80

Kerti butorok

billiárdasztalok

(behúzás — javítás). Kuglifelszerelés

üveg — porcellán legolcsóbban

Fried Király utca 44.

Kölcsönzés!

Ajánlok mindennemű **üveg, porcellán és zománc edényeket** legelőnyösebb áron. **Gács edénybolt.** Állandó edénykölcsonzés. Budapest, VIII, Ór ucca 4. Telefon: 33-66 44.

ses szabadságot. Arról a legtöbbnek nincs is tudomása, hogy ezenfelül nyilvántartást is kell vezetni és a rendeletek egyes részeit feltűnő helyen állandóan hirdetni kell, a munkahelyiségben. Tekintettel azonban arra, hogy az ipari kihágás manapság súlyosabb következményekkel is járhat, az érdekeltségek azt kérik, hogy első esetben ne indítsák meg a kihágási eljárást, csak megintsék a mulasztást elkövető munkaadót.

H I R E K

Előjárósági ülés

Ipartestületünk előjárósága a nyári szünet után f. évi szeptember 22-én (pénteken) tartja első ülését. Tekintettel a nyár folyamán felmerült és a mostani komoly idők aktuális problémáira, kívánatos, hogy az előjáróság ülésén annak tagjai minél teljesebb számban vegyenek részt.

Schidella János †

Iparunk ismét egy értékes tagját veszítette el. **Schidella János**, a Hungária szálló ügyvezető igazgatója 60 éves korában rövid szenvedés után f. évi augusztus 28-án elhunyt. — Mindenki ismerte és becsülte értékes munkásságát. Ipari életünk terén is hasznos munkát végzett, éveken át volt testületünk előjárósági tagja. — Emlékét kegyelettel őrizzük.

Mestervizsgák

Ipartestületünk mestervizsgáló bizottsága f. é. szeptember 4-én és 5-én tartotta meg a nyár folyamán jelentkezett 11 jelölt mestervizsgáját. A bizottság elnöke **Mészáros Győző** testületi elnök, tagjai **Bodó Adolf** és **Klauber József** voltak, a kereskedelmi és iparkamara részéről **dr. Bányász István** fogalmazó jelent meg. A 11 jelölt mindegyike sikeresen állta meg a vizsgát.

A saccharin forgalombahozatala

Mint tudjuk, időről-időre a saccharin forgalombahozatala miatt a pénzügyi közegek kihágási eljárást indítanak. Minthogy a vonatkozó törvényes rendelkezések a mai viszonyok közepette már idejüket multák, ipartestületünk elnöksége azzal a

Springut Henrik tojásnagykereskedő

utóda **Ofner Márton**

Számos budapesti kávéház életterem és vendéglő
állandó szállítója

Budapest, VI., Vasvári Pál ucca 10. — Tel.: 122-903.

Pörkölt kávé keverékeink

közismerten elsőrendű minőségeit

keletindiából

b hozott új különleges kávéfajokkal módosítottuk amiáltal azok finomsága még az eddiginél is jobban fokozódott.

Kérjen próbatőzéshez mintát

Kávésok Áruforgalmi Rt.-nál Budapest, VIII., József-körút 38.

Telefon: 139-277.

Saját pörköltő üzem

kéréssel fordult a székesfővárosi m. kir. pénzügy-igazgatóságához, hogy a kávéházak részére 3 és 4 szemet tartalmazó csomagolásban hozza forgalomba a sacharint. Reméljük, hogy kérésünk teljesülni fog és kartársaink a jövőben az ilyen eljárásoktól mentesülni fognak.

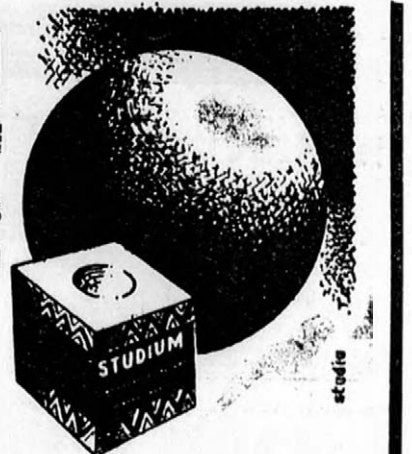
ZWACK LIKÖRGYÁR elsőrangú gin-t, whiskey-t, vermouthis, kész koktailt és tokaji borból főzött Brandyt (Konyak) hoz forgalomba, amelyet bármely külföldi hasonló itallal egyenértékűnek ajánl a kartársak figyelmébe. Fenti öt cikk sok külföldi márkánál még jobb is. Mixeléshez páratlanok. Kérjen koktail receptet! Kecskeméti barackpálinkája a legjobb a maga nemében. Unicum versenyen kívül.

Már nemcsak a sportolók ezrei fedezték fel a Dohányjövédék legalacsonyabb nikotintartalmu szivarokáját, a közkedvelt, igazán könnyű SPORT-szivarokát, hanem a dohányzó hölgyek nagy tömegei is felfigyeltek erre az igazán szép, szinte csomagolásban is nyáriásnak és így még könnyebbnek ható könnyű, illatos SPORT-cigaretttára.

A Dohányjövédék a cigarettát a Szent István

STUDIUM

dákó és
írókréta

Gyártja

Budapesti Kréta, Vegyészeti Gár és Keresk. Rt.

Kapható:

Telefon 186-351 és 189-423

Budapesti Kávésok Áuforgalmi R.-T.

hétven válogatott minőségben, de változatlan áron hozta forgalomba. Aki egyszer megkóstolja, mindig visszatér hozzá. Még könnyebb a Sport-cigaretta Nikotex válfaja.

Az idegenek ezreit látta vendégül Budapest a Szent István-ünnepségekre. Hál' Istennek a visszatért Felvidék is most már szabadon és felszabadultan viszi hírét a páratlan magyar szivarokéknak és

Finom teakeverékek

Speciálisan kávéházi igényeknek erős és aromás, gyorsan festő

Imperiál – Royal – Angol rendszerű teakeverékek

originál 250 és 5 kg-os ládákban, ugyszintén kimérve is beszerezhetők:

Kávésok Áruforgalmi R.-T.-től

Budapest, VIII., József-körút 38.

Telefon: 1-392-77.

(Nagyobb mennyiség lekötése esetén külön árajánlat)

Ifj. Grünwald Mór

Ferenc József rakpart 6.

Telefon: 183 439. — Üveg és porcellán

Márványból

épületburkolást, portálokat, kávéházi asztalokat minden színben a legolcsóbb árban készít

Kronemer Dávid márványipari üzeme

Budapest, X., Kőbányai ut 39. (Hungária körút sarok)
Telefon: 1-378-69.

Kapható:

Berkovits

papírárugár
kávéházi, éttermi és
cukrászati kellékek

BUDAPEST,

VII., SIP UCCA 4

Telefon 142-531

DEKA
TOLLFOGVÁJO KÖLÖNLEGESÉG
DELINA

NAGY IGNÁC pincéfelszerelési
cikkek raktára

BUDAPEST, VII., KÁROLY KÖRUT 9.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát, u. m.: borszivattyúk, szűrőgépek, palaekok, parafadugók, címkek stb. T. 141-515

szivaroknak.

Ismét jubileumot ült a magyarság s méltóan olvadt az ünnepi fény emelésébe a Dohányjövődék is, mert külön ünnepet jelent a dohányzóknak és főleg a válogatott finom, könnyű, kékfüstű szivarok kedvelőinek a REX-szivar.

Reprezentáns külseje, 5-ös csomagolása és ára mindenki számára hozzáférhetővé teszi.

Márvány lapok

GÓTS EDE Bpest. V., Légrády Károly u. 14.

Tel: 299-202

Hattyu gőzmosó és lehéremű
kölcsonzó vállalat
száraz vegytisztítás és festés

Budapest VII, Klauzál utca 8. Telefon 138 559

Az ország legnagyobb gőzmosó üzeme, legmodernebbül beendezve! Legtíméletesebb mosási rendszer.

Felelős kiadó: DR. GAÁL ENDRE.
Lakása: Budapest, VIII., Röck Szilárd-u. 31.

Nyomta: Hoffmann és Társa könyvnyomdája
Budapest, VII., Kazinczy-utca 5.

Kristály ásványos forrásvíz csak Szent Lukács védjeggyel eredeti